

У спеціалізовану вчену раду Д 26.059.01
Національного транспортного університету
Міністерства освіти і науки України
01010, м. Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата технічних наук

РОМАНЮК СВІТЛАНИ ОЛЕКСАНДРІВНИ

на дисертаційну роботу Петунина Андрія Володимировича на тему:
**«Управління портфелями реалізації логістичних стратегій в ланцюгах
постачань»**,

яка представлена до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата
технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та
програмами

1. Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з державними програмами розвитку

Становлення і розвиток сучасної проблематики управління портфелями нерозривно пов'язується із розвитком загальної методології управління проектами. Дана методологія, в свою чергу, може бути структурована в різний спосіб. Зокрема, як така, що відображається в групуванні наукових досліджень за певними ознаками в рамках наукових шкіл управління проектами.

Проведений в дисертаційній роботі аналіз наукових робіт, а також інших інформаційних джерел, щодо кращої практики і уроків впровадження в організаціях і організаційних мережах методологічних підходів стратегічного управління свідчить, що стадія реалізації, будучи особливо важливою для забезпечення досягнення встановлених стратегічних цілей, водночас, залишається і найбільш проблемною. І це має місце незалежно від того, на основі методологічних положень яких наукових шкіл стратегічного управління було сформульовано стратегію. На сьогодні, за один із найбільш дієвих засобів реалізації стратегій в організаціях науковцями і практиками розглядається портфельно-орієнтоване, або портфельне управління. Наукова прогалина, яку визначив здобувач, ідентифікується в частині браку науково обґрунтованих концептуальних підходів до управління портфелями реалізації колективних стратегій мереж організацій ланцюгів постачань.

КАНЦЕЛЯРІЯ НТУ
Вх. № 01/1050
« 18 » 12 2020 р.

Таким чином, наукове завдання щодо розроблення концепції формування, на єдиній системній основі, портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань за вимогами досягнення цільових значень обраних критеріїв ефективності роботи ланцюгів постачань як цілісних об'єктів, є актуальним.

Наукові результати дисертаційної роботи одержані в процесі виконання задач програм наукових досліджень Національного транспортного університету МОН України (2010–2020 рр.) за темами: “Методичні основи стратегічно-орієнтованого управління проектами логістичних систем” (номер державної реєстрації 0110U007444); “Методи оцінювання результатів діяльності логістичних систем в ланцюгах постачань” (номер державної реєстрації 0112U008413); “Корпоративне управління логістичними проектами” (номер державної реєстрації 0114U006494); “Розробка моделей партнерства підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту парків транспортних засобів” (номер державної реєстрації 0115U002288); “Сучасний стан ринку логістичних послуг в Україні в умовах інтеграції до Європейського Союзу” (номер державної реєстрації 0117U002070); “Портфельно-орієнтоване управління в організаціях логістичних провайдерів” (номер державної реєстрації 0119U101676). У зазначених науково-дослідних роботах автор працював як співвиконавець. Внесок автора полягає у постановці і вирішенні задач щодо підвищення ефективності управління портфелями, як засобами реалізації стратегій, зокрема, логістичних, окремих організацій і мереж організацій ланцюгів постачань. Дані задачі складають основу сформульованої автором в дисертаційній роботі концепції формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань.

Сфера дослідження дисертаційної роботи відповідає основним напрямкам Транспортної стратегії України на період до 2020 року, яка представлена в розпорядженні Кабінету Міністрів України “Про схвалення Транспортної стратегії України на період до 2020 року” (від 20.10. 2010 р. № 2174-р Київ).

2. Ступінь обґрунтованості, достовірності і новизни наукових положень, висновків та результатів дисертації.

Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Достовірність і обґрунтованість висновків і рекомендацій, наведених в дисертаційній роботі, забезпечується використанням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Наукові положення і висновки дисертації сформульовані дисертантом на основі опрацювання та ґрунтовного аналізу значної кількості українських та іноземних наукових джерел і матеріалів

статистичної звітності, нормативних та нормативно-правових документів державних органів влади.

Дисертантом конкретно визначено мету, об'єкт та предмет дослідження. Перелік поставлених завдань розкриває мету, а їх вирішення поглиблює теоретичне напрацювання. Розроблена концепція формування, на єдиній системній основі, портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань за вимогами досягнення цільових значень обраних критеріїв ефективності роботи ланцюгів постачань як цілісних об'єктів.

Вирішення поставлених в дисертації завдань було здійснено шляхом комплексного використання методів наукової ідентифікації і зіставно-порівняльного аналізу, системний підхід; методологію управління портфелями; системний підхід, абстрактно-логічний метод; метод аналітичних мереж, моделі встановлення партнерств, методи теорії транспортних процесів і систем; системний підхід, методи цілочисельного і цілочисельного стохастичного програмування, теорію ймовірностей та математичної статистики, концепцію управління ланцюгами постачань, концепцію Демінга-Шухарта, концепцію «шести сигм»; методи оцінювання ефективності проектів; методи теорії ймовірностей та математичної статистики, управлінського обліку; методи аналогій і порівнянь, статистичного аналізу.

Достовірність та науково практична цінність отриманих результатів підтверджується їх апробацією на міжнародних та українських науково-практичних конференціях, зокрема, IV міжнародна науково-практична конференція магістрантів, аспірантів і наукових співробітників Одеської державної академії будівництва і архітектури «Управління проектами в умовах транзитної економіки», 2013 р.; X Ювілейна міжнародна науково-практична конференція “Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті”, Одеса, 2015 р.; Konferencje naukowa «Rozwoj systemow i srodkow transport samochodowego – SAKON 2018», Rzeszow; Integration of scientific bases into practice. Scientific and practical conference, 2020, Stockholm, Sweden; I Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні рішення в сучасній науці, освіті та практиці», 2020 р., Київ; LXIX-LXXVI наукові конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів Національного транспортного університету МОН України (2013 – 2020 роки), впровадженням результатів дослідження у навчальний процес закладу вищої освіти (акт впровадження від 18.09.2020 р.) та використанням в практичній діяльності ТОВ “ФРОЗЕН ФРУТ» (акт впровадження від 15.06.2020 р.) та ТОВ «Гандікап» (акт впровадження від 16.07.2020 р.).

Структурі та змісту дисертації притаманна логічна послідовність розкриття висунутої автором наукової мети. Розділи дослідження взаємопов'язані: управління портфелями реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань; системні аспекти управління портфелями реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань; оптимізація портфелів реалізації логістичних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань; методичні аспекти формування портфелів реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань ШПХ. Мета та завдання дослідження із предметом, об'єктом та отриманими висновками є узгодженими.

Враховуючи, що дисертант в дисертаційній роботі розглядає портфелі реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань за вимогами досягнення цільових значень обраних критеріїв ефективності роботи ланцюгів постачань як цілісних об'єктів, дисертаційна робота відповідає спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами за напрямом досліджень – «Процеси управління функціонуванням та розвитком проектно-керованих або проектно-орієнтованих соціальних та організаційно-технічних систем».

У дисертаційній роботі Петуніним А.В. сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків та рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість щодо підвищення ефективності управління портфелями, як засобами реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань.

За сукупністю та рівнем викладення наукових положень дисертаційну роботу Петуніна Андрія Володимировича можна оцінити як закінчене дослідження з вагомими науковими результатами, які є достатньо обґрунтованими та достовірними.

До основних положень, які визначають новизну дисертаційної роботи, належать:

- системна модель управління портфелями, яка, виокремлюючи суб'єкти, об'єкти і процеси управління портфелями, розглядуваного як неперервна циклічна діяльність, а також беручи до уваги багатоаспектність задач управління портфелями, дає можливість виявляти склад проблемно-орієнтованих комплексів задач управління портфелями, залежно від суб'єкта і об'єкта останнього, що створює умови до підвищення ефективності процесів постановки і вирішення даних комплексів задач;

- модель оцінювання проектів партнерств із організаціями постачальників транспортних послуг – як компонентів портфелів реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань, яка дозволяє враховувати фактор залежності і/або зворотного зв'язку за критеріями вибору постачальників транспортних послуг – як спеціальних учасників ланцюгів постачань;

- модель визначення оптимального складу портфелів, компоненти яких спрямовуються на скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань, яка дозволяє оцінювати дані компоненти з єдиної системної позиції ланцюга постачань за критеріями якості і приведених витрат забезпечення логістичних функцій, інтеграція яких передбачається в ланцюзі постачань, і враховує можливість представлення даних критеріїв як випадкових величин;

- підходи до класифікації і систематизації портфелів, в частині введення підходу до класифікації портфелів реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань, який, передбачаючи виокремлення таких ознак класифікації як: доступність ресурсів, засади структурування, рівень формування, а також умови інтеграції організацій, дозволяє підвищувати ефективність приймаємих рішень відносно вибору методів, моделей і/або механізмів формування портфелів в мережах організацій ланцюгів постачань;

- метод оцінювання ефективності компонентів портфелів реалізації логістичних стратегій за критерієм ефективності витрат, в частині розроблення критеріїв ефективності витрат скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань за відповідними портфелями і їх компонентами – як критерію оцінювання і надання рейтингу портфелям реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань і їх компонентам;

- понятійна база, пов'язана з управлінням портфелями, в частині введення понять «потенційний стратегічний портфель ланцюга постачань», «стратегічний портфель спроможності ланцюга постачань», «реальний стратегічний портфель ланцюга постачань», «віртуальний стратегічний портфель ланцюга постачань».

3. Оцінка змісту дисертації та її завершеності.

Дисертація написана діловою українською мовою та характеризується сучасним стилем подачі матеріалу. Сукупність використаних академічних мовних конструкцій забезпечує науковий стиль дисертації.

Дисертаційна робота складається з вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 284 сторінок, зокрема 176 сторінок основного тексту, список використаних джерел (248 найменування) на 22 сторінках.

Оформлення відповідає чинним вимогам.

Зміст розкриває тему дисертації, відображає послідовність досягнення мети та вирішення завдань дослідження.

Структура роботи логічна, викладення матеріалу послідовне, висновки і рекомендації ґрунтуються на результатах досліджень автора.

Представлена робота є цілісною та завершеною.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження; визначено наукове завдання, представлено гіпотезу дослідження, наведено мету і задачі, а також предмет і об'єкт дослідження; показано зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами; сформульовано наукову новизну і практичне значення отриманих результатів; зазначено структуру і обсяг дисертаційної роботи.

У першому розділі “Управління портфелями реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань” проведено аналіз: умов взаємодії концепцій стратегічного управління і портфельного управління в організаціях; основних напрямів досліджень в теорії управління портфелями в контексті розвитку наукових шкіл управління проектами; змін у визначенні основних понять, а також суб'єктів, об'єктів і процесів управління портфелями за версіями стандарту управління портфелем PMI; підходів до реалізації колективних стратегій мереж організацій ланцюгів постачань; умов реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань, як предметної області дисертаційного дослідження, а також методів, моделей і механізмів управління портфелями.

На основі проведеного аналізу методів, моделей, механізмів і стандартів управління портфелями за умовами ефективності їх застосування в контексті реалізації колективних стратегій мереж організацій здобувачем ідентифіковано наукову прогалину в частині браку науково обґрунтованих концептуальних підходів до управління портфелями реалізації колективних стратегій, зокрема, логістичних, в мережах організацій ланцюгів постачань, в яких впроваджується концепція управління ними як цілісними об'єктами.

За актуальне наукове завдання, яке, будучи спрямованим на подолання зазначеної прогалини, в даній дисертаційній роботі, визначено та розроблено концепцію формування, на єдиній системній основі, портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань.

Виходячи зі встановленого ступеня теоретико-методичного опрацювання задач, які ідентифіковано за такі, що потребують вирішення в межах даної концепції, визначено взаємозв'язок і зміст основних задач дисертаційного дослідження.

У другому розділі “Системні аспекти управління портфелями реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань” запропоновано: системну модель управління портфелями; концепцію формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань; підхід до класифікації портфелів реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань; модель оцінювання

пріоритетності проектів партнерств із організаціями постачальників транспортних послуг в ланцюгах постачань – як компонентів портфелів реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань, а також отримала подальший розвиток понятійна база, пов'язана з управлінням портфелями в контексті реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань.

На основі проведеного аналізу системної методології управління проектами, програмами і портфелями розроблено системну модель управління портфелями, яка, виокремлюючи суб'єкти, об'єкти і процеси управління портфелями, розглядуваного як неперервна циклічна діяльність, а також беручи до уваги багатоаспектність задач управління портфелями, дає можливість виявляти склад проблемно-орієнтованих комплексів задач управління портфелями, залежно від суб'єкта і об'єкта останнього, що створює умови до підвищення ефективності процесів постановки і вирішення даних комплексів задач.

В третьому розділі “Оптимізація портфелів реалізації логістичних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань” запропоновано модель визначення оптимального складу портфелів, компоненти яких спрямовуються на скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань, і критерії ефективності витрат скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань за відповідними портфелями і їх компонентами.

В цьому розділі автором розроблено аналітичну стохастичну модель оптимізації портфеля скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань, яка, використовуючи математичний апарат цілочисельного стохастичного програмування, дозволяє визначати оптимальний склад компонентів вищезазначеного портфеля в його обраних різновидах, визначених, відповідно до запропонованої класифікації портфелів реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань, за такі, що застосовуються в процесах управління портфелями в мережах організацій ланцюгів постачань.

Також, автором розроблено аналітичну модель оптимізації портфеля скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань, компоненти якого спрямовуються на вдосконалення, яка, використовуючи апарат цілочисельного програмування, дозволяє визначати оптимальний склад компонентів вищезазначеного портфеля за умовами максимізації рівня зниження мінливості (варіативності) часу доставки замовлень в ланцюгах постачань, забезпечуваного даними компонентами, в обраних різновидах даного портфеля, визначених, відповідно до запропонованої класифікації

портфелів реалізації стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань, за такі, що застосовуються в процесах управління портфелями в мережах організацій ланцюгів постачань.

Запропоновано критерії ефективності витрат скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань за відповідними портфелями і їх компонентами, як різновид критерію ефективності витрат, які можуть використовуватися в скорингових моделях при оцінюванні і наданні рейтингу портфелям реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань і їх компонентам.

В четвертому розділі “Методичні аспекти формування портфелів реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань ШПХ” положення запропонованої концепції формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань доведено до рівня методичних рекомендацій, які впроваджено за умовами роботи ланцюгів постачань ШПХ.

Дисертантом запропонована методика формування портфелів скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань ШПХ. Удосконалено методичні підходи до визначення витрат на перевезення вантажів автомобільним транспортом в контексті розроблення критеріїв оцінювання компонентів портфелів реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань.

Запропоновано розширення сфери застосування концепції формування портфелів реалізації стратегій ланцюгів постачань за умовами управління збалансованим розвитком міжнародних транспортних коридорів.

Сформульовані висновки відображають основні наукові результати, отримані і обґрунтовані під час виконання роботи, відповідно до поставленої мети і задач дослідження.

Список використаних джерел містить посилання на всі дані та результати інших авторів та інформаційних ресурсів, використанні в роботі для здійснення власного дослідження автора, формулювання нових наукових положень, результатів та висновків.

Наведені у додатках матеріали розширюють зміст дисертаційного дослідження, розкривають його практичне значення та в цілому підтверджують обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизну та повноту їх викладу в опублікованих працях автора.

4. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

За результатами дослідження опубліковано 21 наукову працю загальним обсягом 6,45 умовн. друк. арк., із них: одна монографія, 1 – підручник, 7 статей у наукових фахових виданнях України, 2 публікації у зарубіжних виданнях, 7 праць апробаційного характеру, а також 3 праці, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Публікації та автореферат в повній мірі відображають зміст дисертаційної роботи. Аналіз публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень її дисертаційного дослідження у науковій літературі. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

5. Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Автореферат розкриває основні положення проведеного дослідження, отримані наукові результати, висновки та пропозиції. Структура, зміст, основні положення, результати і зміст автореферату та дисертації Петуніна Андрія Володимировича ідентичні. За обсягом, структурою та оформленням автореферат відповідає існуючим вимогам МОН України.

6. Практичне значення одержаних результатів

Отримані в процесі дисертаційного дослідження наукові результати мають практичну цінність та заслуговують на використання при підвищенні ефективності управління портфелями, як засобами реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань, на основі розроблення теоретичних і методичних засад формування портфелів за умовами реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань..

Окремі положення запропонованої концепції формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань доведено до рівня методичних рекомендацій, впровадження яких дозволяє підвищувати ефективність стратегічного управління, в частині портфельного управління реалізацією логістичних стратегій, в організаціях за умовами участі останніх в ланцюгах постачань. Зазначені методичні рекомендації були впроваджені в ТОВ «ФРОЗЕН ФРУТ» (акт впровадження від 15.06.2020) та ТОВ «Гандікап» (акт впровадження від 16.07.2020).

Теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи впроваджено в навчальний процес Національного транспортного університету при розробці програм, силабусів і викладанні таких довгострокових навчальних курсів як «Логістичні проекти та методи їх оптимізації», «Управління ланцюгами постачань», «Планування проектної діяльності», «Портфельне управління в організаціях», а також «Корпоративне управління проектами» для здобувачів магістерського ступеня, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» за освітніми програмами «Управління проектами» і «Логістика», і здобувачів ступеня доктора філософії, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» (акт впровадження від 18.09.2020).

7. Зауваження до дисертаційної роботи, недоліки та дискусійні положення.

Визнаючи в цілому достатній науковий рівень дисертації Петуніна Андрія Володимировича, слід відмітити окремі дискусійні положення та зауваження як такі, що можуть стати предметом подальших наукових досліджень і які потребують пояснень у процесі захисту дисертації:

1. На системній моделі управління портфелями присутні об'єкти управління портфелями – портфелі та підпортфелі, але в тексті підрозділу відсутнє визначення підпортфелю.

2. Із запропонованої у роботі автором концепції формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань незрозуміло, яка сторона має стати рушієм у встановленні партнерства для формування зазначених портфелів реалізації колективних стратегій.

3. В третьому розділі дисертаційної роботи представлена модель визначення оптимального складу портфелів, компоненти яких спрямовуються на скорочення часу доставки замовлень в ланцюгах постачань і опрацьовані її варіанти за умовами формування цільової функції і обмежень. Було б доцільно обґрунтувати сфери застосування даних варіантів за різновидами портфелів в контексті виокремлення останніх за пропонованою автором концепцією формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань.

4. Назва четвертого розділу дисертаційної роботи не в повній мірі відповідає його змісту. Крім власне методичних аспектів формування портфелів реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань швидкопсувних продуктів харчування, в ньому відображено можливості до розширення сфери застосування концепції формування портфелів реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань за умовами управління збалансованим розвитком міжнародних транспортних коридорів.

Проте зазначені дискусійні положення та зауваження в цілому не впливають на позитивну оцінку даної дисертаційної роботи.

8. Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та висновки

Дисертаційна робота Петуніна Андрія Володимировича на тему: «Управління портфелями реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань» є цілком завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему і має вагоме теоретичне та практичне значення.

Отримані результати та висновки достатньою мірою обґрунтовані, містять наукову новизну, мають теоретичну та практичну цінність.

Опубліковано достатню кількість праць.

Дисертація за своєю структурою, обсягом та оформленням відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

Зміст автореферату і дисертації відповідають паспорту спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Отримані результати дослідження та висновки є вирішенням важливого наукового завдання щодо підвищення ефективності управління портфелями, як засобами реалізації колективних стратегій в мережах організацій ланцюгів постачань, на основі розроблення теоретичних і методичних засад формування портфелів за умовами реалізації логістичних стратегій ланцюгів постачань.

Таким чином, дисертаційна робота «Управління портфелями реалізації логістичних стратегій в ланцюгах постачань» за змістом, оформленням, науковою новизною, теоретичною цінністю та практичним значенням відповідає вимогам МОН України, паспорту спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами, а також пунктам 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами і доповненнями), а її автор, Петунін Андрій Володимирович, заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Офіційний опонент:

кандидат технічних наук,
доцент кафедри автомобілів та
транспортного менеджменту,
Вінницького національного технічного університету,
Міністерства освіти і науки України

С.О. Романюк

Підпис *С.О. Романюк*
ПОСВІДЧУЮ
Зав. канцелярією *С.О. Романюк*